

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 29 sierpnia 2025 r.
znak sprawy: DOS.zs.058.32.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedź na interpelację nr 11566 w sprawie potrzeby nowelizacji przepisów dotyczących rent rolniczych i związanych z nimi świadczeń

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11566¹ w sprawie potrzeby nowelizacji przepisów dotyczących rent rolniczych i związanych z nimi świadczeń przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Ad 1. Czy Ministerstwo planuje przyjąć ustawowe rozwiązania umożliwiające sumowanie lat składkowych w ZUS i KRUS osobom pracującym w obu systemach?

Obecnie nie ma możliwości sumowania lat składkowych z ZUS i KRUS w celu uzyskania emerytury z jednego systemu. W zreformowanym powszechnym systemie emerytalnym realizowanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, świadczenie emerytalne przysługuje niezależnie od długości okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu i jest pochodną opłacanych składek. Z kolei zasady ustalania prawa do rolniczych świadczeń emerytalnych określa ustawa z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zgodnie z art. 19 ustawy (1), emerytura rolnicza przysługuje osobie, która spełnia łącznie dwa warunki:

- 1) osiągnęła wiek emerytalny (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn);
- 2) podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez co najmniej 25 lat.

---

¹ Wpływ do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi 25 sierpnia 2025 r.

Do emerytury rolniczej zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury w systemie powszechnym. Przepis ten nie dotyczy osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r.

Okresów, o których mowa wyżej, nie zalicza się do ubezpieczenia rolniczego, jeżeli zostały zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów.

Obecnie osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 r, które w okresie swojej aktywności zawodowej objęte były różnymi systemami ubezpieczenia – w Zakładzie Ubezpieczenia Społecznego (ZUS) lub w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) – i nie nabyły prawa do emerytury rolniczej ze względu na zbyt krótki okres ubezpieczenia rolniczego (tzn. poniżej 25 lat), za okres opłacania składek do KRUS przysługuje zwiększenie rolne do emerytury z systemu powszechnego. Zwiększenie o część rolną jest pochodną opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Wysokość tego zwiększenia ustala ZUS w oparciu o zasady ustalania wysokości części składkowej emerytury rolniczej określone w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników – po 1% emerytury podstawowej za każdy rok opłacania składek rolniczych. Dzięki temu rozwiązaniu osoby, które przez zasadniczą część swojej aktywności zawodowej związane były z rolnictwem mogą nabyć świadczenia z obu systemów ubezpieczenia społecznego (ZUS i KRUS), co do czasu wprowadzenia tych rozwiązań nie było możliwe.

Ad 2. Czy planowane jest wyrównanie renty rolniczej do wysokości najniższej emerytury pracowniczej (tj. zapewnienie minimalnego świadczenia na poziomie 100 % emerytury ZUS)?

Przepisy o ubezpieczeniu społecznym rolników gwarantują, że jeżeli wysokość świadczenia emerytalno-rentowego rolniczego ustalona byłaby na poziomie niższym niż najniższa emerytura pracownicza to wysokość tego świadczenia zostanie podwyższona z urzędu do tej kwoty (art. 48 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników). Wyjątek od tej zasady odnosi się tylko do świadczeń

pobieranych w zbiegu jeżeli suma świadczeń jest wyższa od najniższej emerytury pracowniczej oraz do świadczeń zawieszonych lub zmniejszonych na podstawie obowiązujących przepisów.

Ad 3. Czy resort rozważa możliwość zaliczania okresów edukacji w szkołach rolniczych jako składkowych do naliczania renty?

W odniesieniu do powyższego zapytania informuję, że nie przewidujemy wprowadzenia przepisów regulujących powyższą kwestię, gdyż tak jak wskazano powyżej, świadczenia emerytalno-rentowe rolnicze ze względu na sposób ich finansowania są pochodną wyłącznie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Ad 4. Jakie są plany dotyczące rozwiązania problemu rencistów, których renta ulega zawieszeniu w wyniku prowadzenia gospodarstwa przez małżonka – np. przy zachowaniu części uzupełniającej świadczenia?

Zgodnie z obowiązującymi przepisami o ubezpieczeniu społecznym rolników, renta rolnicza składa się z części składkowej oraz części uzupełniającej. Część składkowa renty rolniczej jest wypłacana zawsze, natomiast wypłata części uzupełniającej ulega zawieszeniu w całości lub w określonej części, jeżeli rencista nie zaprzestął prowadzenia działalności rolniczej. W sytuacji gdy rencista prowadzi działalność rolniczą z małżonkiem podlegającym ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy, wypłata części uzupełniającej renty rolniczej nie ulega zawieszeniu. Dlatego też do momentu uzyskania przez małżonka prawa do emerytury rolniczej, rencista uprawniony jest do pobierania świadczenia w pełnej wysokości. To rozwiązanie ma na celu umożliwienie ubezpieczonemu małżonkowi osiągnięcie wymaganego stażu emerytalnego rolniczego do nabycia prawa do emerytury rolniczej po osiągnięciu wieku emerytalnego. Z chwilą uzyskania przez małżonka rencisty prawa do emerytury rolniczej i niezaprzestaniu prowadzenia działalności rolniczej, renciście rolnemu zostaje zawieszona wypłata części uzupełniającej, tak jak ma to miejsce w stosunku do pozostałych osób uprawnionych do renty rolniczej.

Wobec powyższego rencista chcąc otrzymywać świadczenie w pełnej wysokości (tzn. zarówno część składkową jak i część uzupełniającą) powinien wspólnie z małżonkiem-emerytem zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej. Z założenia osoba, która otrzymuje rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w

gospodarstwie rolnym nie powinna pracować w gospodarstwie rolnym ze względu na stan zdrowia. Zatem w przypadku przeważnie obowiązującej małżonków wspólnoty majątkowej muszą oboje podjąć decyzję, co jest dla nich korzystniejsze, czy pobieranie świadczenia rentowego przez jednego z nich w pełnej wysokości, czy prowadzenie w dalszym ciągu działalności rolniczej i w ten sposób uzupełnianie dochodów z prowadzonej działalności rolniczej. Zmiana byłaby szczególnie krzywdząca dla rencistów nie pozostających w związku małżeńskim z osobą uprawnioną do emerytury rolniczej.

Co istotne, kwestia zawieszenia wypłaty renty rolniczej w przypadku prowadzenia przez świadczeniobiorcę działalności rolniczej została uregulowana w art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Przepis ten w sposób wyczerpujący precyzuje zasady zawieszania rolniczych świadczeń rentowych, a ust. 4 tego artykułu definiuje zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej na potrzeby tej regulacji. Zgodnie z ww. przepisem o ubezpieczeniu społecznym rolników, uznaje się, że rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego. Zatem osoby uprawnione do renty rolniczej mogą po zaprzestaniu prowadzenia działalności rolniczej użytkować grunty rolne, które nie stanowią gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, a więc ich łączna powierzchnia nie może przekraczać 1 ha lub 1 ha przeliczeniowego.

Należy jeszcze zwrócić uwagę, że przesłanką zawieszenia wypłaty części uzupełniającej renty rolniczej, na podstawie art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jest prowadzenie działalności rolniczej, a nie samo posiadanie lub dysponowanie własnością gospodarstwa. Zatem jeżeli rencista rolny chce pozostać w posiadaniu gospodarstwa rolnego, a nie prowadzi w nim działalności rolniczej, może to uczynić, jeżeli udowodni ten fakt przed organem rentowym i wtedy również nie dojdzie do zawieszenia otrzymywanego świadczenia.

Ad 5. Czy Ministerstwo przewiduje dalsze zmiany w zakresie zbiegów świadczeń (renta rodzinna + własna renta/emerytura) powyżej 1 stycznia 2027 r., gdy udział drugiego świadczenia wzrośnie z 15 % do 25 %?

Od 1 stycznia br. weszła w życie możliwość nabycia świadczeń emerytalno-

rentowych w zbiegu z tzw. rentą wdowią (2), których wypłata nastąpiła od lipca 2025 r. Zgodnie z obowiązującymi rozwiązaniami w tym zakresie, jedno – wybrane świadczenie – będzie wypłacane w całości, a drugie w określonej części (15% od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2026 r.; 25% od 1 stycznia 2027 r.). Świadczeniobiorca (wdowa, wdowiec) będzie mógł sam zdecydować, czy chce pobierać np. całość swojego świadczenia powiększonego o określony procent renty rodzinnej po zmarłym, czy też na odwrót. Świadczenia w zbiegu będzie mogła pobierać osoba będąca wdową/wdowcem, jeżeli spełni łącznie następujące warunki:

- osiągnie powszechny wiek emerytalny – co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn;
- pozostawała we wspólności małżeńskiej do dnia śmierci małżonka;
- nabyła prawo do renty rodzinnej po zmarłym małżonku nie wcześniej niż pięć lat przed osiągnięciem wyżej wymienionego wieku emerytalnego;
- nie zawarła nowego związku małżeńskiego.

Należy zauważyć, że przedmiotowe rozwiązania dopiero weszły w życie i trudno jest oczekiwać pomysłów na zmiany w tym zakresie. Dopiero po pewnym okresie ich funkcjonowania, możliwa będzie ocena i ewentualne decyzje w kwestii wymaganych zmian.

Ad 6. Czy planowane są rozwiązania dotyczące osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, np. rozszerzenie dodatków i świadczeń rehabilitacyjnych dla rencistów KRUS? Obecnie nie przewiduje się zmian w przepisach regulujących powyższą kwestię.

Ad 7. Czy resort zamierza uprościć proces orzecznicy w KRUS – na przykład zastąpić osobiste badania analizą dokumentacji medycznej, co postulowane jest w odniesieniu do renty z tytułu niezdolności do pracy?

Obecnie trwają prace nad projektem rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie orzecznictwa lekarskiego w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Zasadniczym elementem tych prac jest usprawnienie orzecznictwa lekarskiego w KRUS oraz kwestia poruszana w pytaniu.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Art. 19 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r., poz. 197, z późn.zm.).
- (2) ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r., poz. 1243).

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów